

HVALER KOMMUNE
Storveien 32
1680 SKJÆRHALDEN

Saksbehandler
Marte Rosnes

Hvaler kommune – Vedtak om ny tillatelse til drift av avløpsanlegg for transport av avløpsvann

Fylkesmannen i Oslo og Viken gir med dette tillatelse til Hvaler kommune til drift av kommunalt avløpsnett fra større tettbebyggelse.

Med hjemmel i forurensningsloven § 11 gir Fylkesmannen ny tillatelsen med vilkår for Hvaler kommune. Med hjemmel i forurensningsloven § 18 tredje ledd, trekkes tillatelse datert 15.02.1995 tilbake.

Hvaler kommune skal betale 26 200 kr i gebyr for oppdatering av tillatelse. Vedtak om tilbaketrekking og ny tillatelse, inkludert vedtak om gebyr, kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra vedtakene er mottatt.

Vi viser til vårt brev med krav om opplysninger av 20.08.2007, deres svar av 29.06.2018, møte 09.10.2018 og varsel om ny tillatelse datert 16. 01.2019. Hvaler kommune har sendt Fylkesmannen opplysninger for oppdatering av tillatelse etter forurensningsloven for drift av kommunalt avløpsnett med samlet utslipp større enn 10 000 personekvivalenter (pe) eller mer, med utslipp fra Øra renseanlegg i Fredrikstad kommune.

Etter forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) av 1. juni 2004 nr. 931 kapittel 14, er Fylkesmannen forurensningsmyndighet for kommunalt avløp fra tettbebyggelser som har større utslipp enn 10 000 personekvivalenter (pe) når utslipp skjer til sjø. Forurensningsforskriften fastsetter de minstekrav kommunen må overholde, men gir ikke kommunen nødvendig tillatelse til forurensende virksomhet jf. forurensningsforskriften § 14-4 som stiller krav til tillatelse. Jf. forurensningsloven § 11.

Saksfremstilling

Fylkesmannen i Østfold sendte i 2007 brev til Hvaler kommune med krav om opplysninger om blant annet avløpsnettets forurensning, forebygging av forurensning og resipientforhold. Fylkesmannen så behov for en helhetlig gjennomgang av tillatelsen og saksdokumentasjon knyttet til denne. Dette

var grunnlagt i nytt regelverk fra 2007 som ville være gjeldende fra 2009. I tillegg har Hvaler kommune endret avløpsnettets sitt vesentlig siden 1990-tallet.

Brevet fra Fylkesmannen fra 2007 ble ikke fulgt opp av Hvaler kommune, og det er nå enda større behov for å oppdatere tillatelsen. Fylkesmannen sendte derfor e-post med spørsmål om saken i 07.02 2018. Denne ble ikke besvart, og 01.06.2018 sendte Fylkesmannen en purring. Fylkesmannen mottok svar fra kommunen 29.06.2018. Brevet ble fulgt opp med et møte mellom Fylkesmannen og kommunen 09.10.2018.

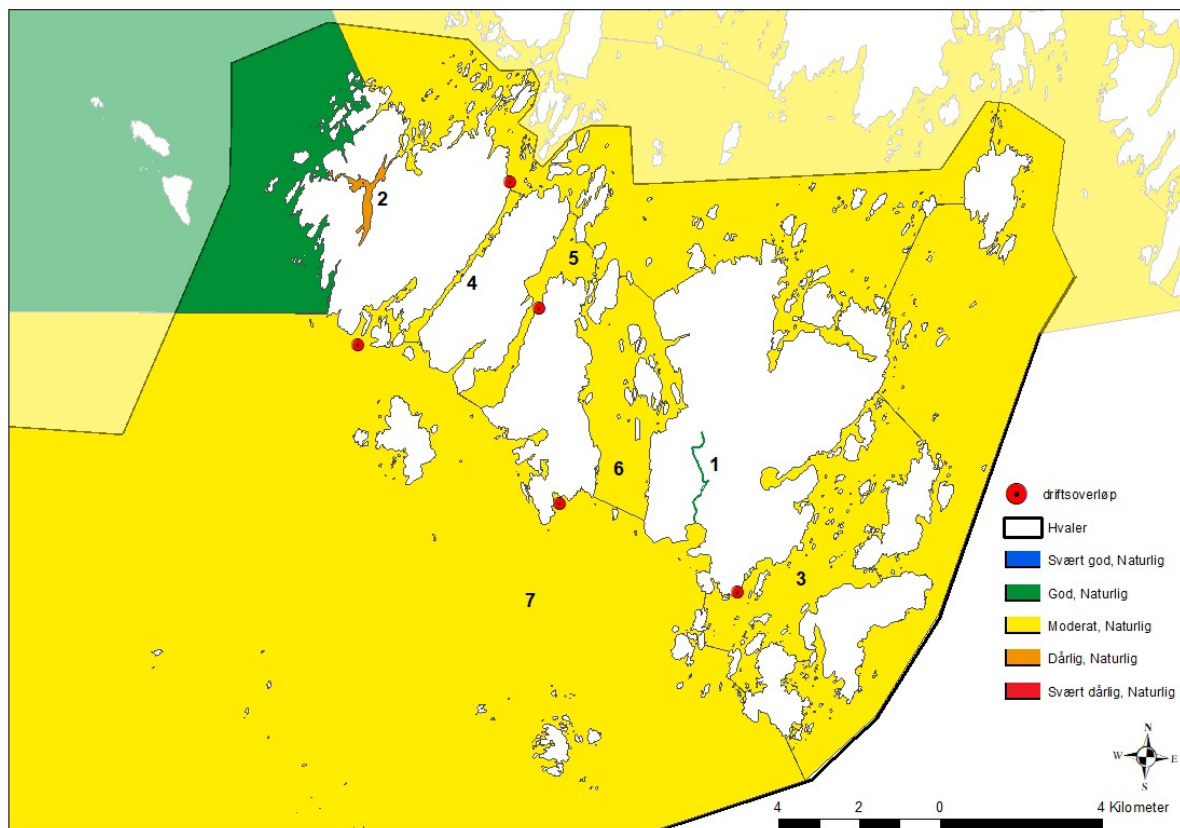
De faktiske opplysninger i saken

Hele Hvaler sitt avløpsnett er tilknyttet avløpsrensaneanlegget til Frevar KF på Øra i Fredrikstad kommune. Avtalen om levering av avløpsvann til Frevar KF er på inntil 700 000 m³ pr. år. Mengde avløpsvann skal måles ved målestasjon.

Hvaler kommune har i dag 81 pumpestasjoner. Flere av pumpestasjonene har nødoverløp som går til sjø eller bekk. Av disse er 5 stk. driftsoverløp. Ved store nedbørsmengder tas driftsoverløpene i bruk.

Sted	Overløpssted	UTM nord	UTM øst
Kirkøy	300 m fra land, 20 m dyp	6543856	616579
Asmaløy	350 m fra land	6545633	612001
Asmaløy	170 m fra land	6550404	611063
Vesterøy	150 m fra land	6553450	610041
Vesterøy	1300 m fra pumpestasjonen	6549093	606674

Tabell 1: Driftsoverløpene i Hvaler kommune

Figur 1. Kart som viser driftsoverløpene i Hvaler kommune samt økologisk tilstand per desember 2018 i sjø og elv.

Vannforskriften

I henhold til Vannforskriften §§ 1 og 15 har alle vannforekomster blitt karakterisert og fått ett miljømål¹. I Hvaler kommune har alle vannforekomstene miljømål om «god økologisk tilstand». Bare en vannforekomst i Hvaler kommune har klart målet per desember 2018. Alle vannforekomster som ikke når miljømålet som er satt, har fått tiltak i tiltaksprogrammet, som er vedtatt av fylkestingene i 2015 og godkjent av Klima- og miljødepartementet i 2016. Ny aktivitet eller nye inngrep som kan forringelsen i miljøtilstanden eller hindre at gjennomførte tiltak gir bedre tilstand, er bare tillatt dersom en vannforekomst går fra svært god til god tilstand²

I tillegg til miljømålet, har noen vannforekomster en særlig streng beskyttelse mot forurensningsutslipp. Sjøområdene rundt Hvaler er beskyttet for å bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge. Et undersjøisk landskap med varierte bunntopografi, økosystemer på land og i sjø med naturlige forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn. Områdene er pekt ut for å ta var på arter og habitater. Sandholmene, Skjelsbusundet, Asmalsundet og Løperen er alle beskyttede områder med miljømål god økologisk tilstand innen 2021. Årsaken til at sjøområdene i dag har moderat økologisk tilstand, er tilførsel av næringsstoff og partikler.

¹ Forskrift om rammer for vannforvaltningen av 15.12.2006, nr. 1446

² Forskrift om rammer for vannforvaltningen av 15.12.2006, nr. 1446, §12. Ny aktivitet eller nye inngrep

Nr.	Vann-id	Navn	Økologisk tilstand	Kjemisk tilstand
1	002-153489-L	Arekilen	God	Ukjent
2	0101000032-2-C	Vauerkilen	Dårlig	Ukjent
3	0101010306-C	Sandholmene	Moderat	Dårlig
4	0101010406-C	Skjelsbusundet	Moderat	Ukjent
5	0101010407-C	Asmalsundet	Moderat	Ukjent
6	0101010408-C	Løperen	Moderat	Dårlig
7	0101000030-1-C	Torbjørnskjær	Moderat	Dårlig

Tabell 2. Vannforekomster med økologisk og kjemisk tilstand per desember 2018. Nr. tilsvarer nummer i figur 1.

Når kommunen skal lage seg avløpsplan med handlingsdel og prioritering av avløpstiltak, skal kommunen vurdere tiltak som vil hjelpe med å nå miljømålene til vannforekomstene.

Forhåndsvarsling

Vedtak om ny tillatelse til drift av avløpsnett skal forhåndsvarsles etter §§ 36-6 og 36-7, men faller inn under forurensningsforskriften § 36-9 første ledd bokstav c. Hvaler kommune er kjent med at vedtaket skal treffes og har hatt rimelig foranledning og tid til å uttale seg. Utkast til tillatelse er sendt til kommunen 16.01.2019.

Hvaler kommune har ikke kommet med kommentarer til utkastet.

Vedtak om ny tillatelse til drift av avløpsnett er ikke varslet allmennheten eller andre etter §§ 36-7 og 36-8, fordi vedtaket er av mindre miljømessig betydning, jf. forurensningsforskriften § 26-9 andre ledd bokstav b.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen har i sin vurdering av saken lagt vekt på de miljøverdier som er av regional og nasjonal betydning å ivareta. I tilknytning til avløpsnettet kan det forekomme lokale interessekonflikter som følge av overløpsdrift, kjelleroversvømmelser osv. Fylkesmannen forutsetter at kommunen tar slike saker på alvor. Det er kommunen sitt ansvar å avgjøre behovet for tiltak og å prioritere tiltak, dette er derfor ikke vektlagt i vår vurdering av saken.

Samordning

Internkontrollforskriften § 6 fastsetter krav om samordning når flere aktører opptre sammen. Tiltak eller manglende tiltak i avløpsnettet i Hvaler kommune vil påvirke behovet for eventuelle tiltak hos de andre aktørene tilknyttet Øra avløpsrensaneanlegg, herunder rensaneanleggets ytelse. Det samme gjelder for kommunens myndighetsutøvelse ved påslipp fra næringsvirksomhet jf. forurensningsforskriften kapittel 15 A. Fylkesmannen ser det som svært viktig for miljøet at avløpsnettet forvaltes på en helhetlig og samordnet måte, slik at målet om best mulig drift kan oppnås. For å sikre at samordningsplikten ikke blir liggende ufordelt mellom aktørene, har Fylkesmannen fastsatt at Hvaler kommune har denne plikten dersom ikke noe annet er skriftlig avtalt jf. vilkår 11.2. Fylkesmannen mener videre at Hvaler kommune har rett og plikt til å anvende de samlede kravene for Fredrikstad kommune og Øra avløpsrensaneanlegg når de vurderer vilkår for påslipp i medhold av forurensningsforskriften kap. 15 A.

Miljøgifter

I punkt 5.3 i denne tillatelsen er det satt krav om at innholdet av miljøgifter i avløpsvannet ikke skal avvike vesentlig fra det som kan forventes for kommunalt avløpsvann. Med dette forventer vi blant annet at kommunen er aktsom på risiko for påslipp av miljøgifter når den setter krav til påslipp fra næringsvirksomhet.

Klima

Antall dager med intensiv nedbør er forventet å øke. Kommunen ligger også opp til en økning på 100 nye abonnenter på tilkobling hvert år. Dette vil til sammen føre til en økt belastning på avløpsnett. Tillatelsen har derfor fokus på at kommunen skal gjøre avløpsnett mindre påvirket av nedbør. Lokal overvannshåndtering skal være et viktig hovedprinsipp for å minimalisere overvann til ledningsnett.

Kommunen skal årlig gjennomføre en klimatilpasset risikovurdering, som skal være skriftlig dokumentert. Denne skal legge grunnlaget for en beredskapsplan for akutt forurensning.

Mål og ledelse

Avløpsnett skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap. Dette kravet følger direkte av forurensningsforskriften § 14-5. Det er også krav om at kommunen skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning fra avløpsanlegget. Kommunen har per i dag ikke en god nok overordnet plan å styre etter. En plan skal vise mål, områdeprioriteringer, sammenhenger mellom underliggende fagplaner og tiltaksprioriteringer innenfor de mest sårbare områdene. Kommunen må gjennomføre en god risiko- og sårbarhetsvurdering av avløpsnett og resipienter, for å målrette avløpsinnsatsen etter risiko. Avløpssoner med størst risiko skal ha høyest tiltaksprioritet.

Det skal etterstrebtes å tallfeste avløpsmål slik at ledelse og den enkelte medarbeider i organisasjonen ser hva som oppnås innenfor avløpsområdet fra en planperiode til en annen. Fylkesmannen har stilt krav om en rullering av planen med frist.

Støy

Fylkesmannen har ikke funnet det nødvendig å fastsette egne støykrav.

Miljøtilstand og hensyn etter vannforskriften

Tiltak som medfører fare for forurensning av vann skal også vurderes i henhold til vannforskriften, der formålet er å beskytte og om nødvendig forbedre miljøtilstanden i alle elver, innsjøer, grunnvann og kystnære områder.

Den tiltaksrettede overvåkingen som det er stilt krav om skal gi kunnskap om tilstand og effekter av tiltak.

Kommunen sitter i styringsgruppa i vannområde Glomma sør og tiltaksarbeidet skal samordnes med de øvrige kommuner og myndigheter i vannområdet.

Generelt skal kommunen arbeide for å minimere utslippene sine fra avløpsnett så langt som mulig uten urimelige kostnader. Virksomheter som har påslipp av forurensninger som er uønsket og som kan skape driftsproblemer, må følges opp.

I vannforvaltningsplanen for vannregion Glomma, er 9 av 13 vannforekomster i Hvaler kommune ikke i «god økologisk tilstand», jf. vannforskriften § 26. Her er det foreslått tiltak for å bedre tilstanden. Tiltaket som er registrert for å bedre tilstanden er *etablering eller oppgradering av avløpsanlegg (renseanlegg og infrastruktur)*. Vannforvaltningsplanen og tiltaksplanen er vedtatt av fylkestingene i 2015 og godkjent av Klima- og miljødepartementet i 2016.

Vurdering av driftsopplegg og rapportering

Hvaler kommune har oppgitt at det er installert 83 pumpestasjoner på avløpsnettet. Dette utgjør potensielt mange sårbare områder for overløp og utslipp av avløpsvann. Alle steder der det kan forekomme overløp, skal driftstiden for overløp registreres. I årsrapporten til Fylkesmannen skal kommunen med bakgrunn i m³ vannmengde og målt eller antatt konsentrasjon mg fosfor per liter, beregne utslipp av fosfor fra overløp. Alle utslipp skal så markeres i et kart tilsvarende det i figur 1.

Alle hendelser og utslipp skal rapporteres i en årsrapport til Fylkesmannen. I årsrapporten skal kommunen vurdere året som har gått, forbedringspunkter og gjøre en egevaluering. Årsrapporten skal ha en sammenstilling av resultater fra resipientovervåking for foregående år. Badevannsprøver og andre prøver skal også inkluderes. Kommunen skal vurdere hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale mål.

Bruk av miljømessig beste teknikker

Det er satt vilkår om bruk av miljømessig beste tilgjengelige teknikker. Bedriften må derfor som et ledd i sin internkontroll kunne dokumentere at de holder seg orientert om og bidrar til utviklingen av miljøvennlig teknologi og fremgangsmåter.

Tidsfrister

Tiltak i vedlagt utslippstillatelse er listet opp i tabellen nedenfor og skal gjennomføres og sendes til Fylkesmannen innen fastsatte frister

Punkt i tillatelsen	Dokument/ Plan som skal utarbeides	Tidsfrist
3	Utarbeide miljørisikovurdering med handlingsdel og beredskapsplan	01.11.2019
4	Utarbeide overordnet plan med handlingsdel	01.06.2020
7	Utarbeide plan for fornyelse og oppgradering av avløpsnettet	01.06.2020
8	Fremlegge plan for samordnet overvåking med vannområdet	01.03.2019
11	Årlig rapportering i Altinn og årsrapport til Fylkesmannen	01.03 hvert år

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 18 tredje ledd og forurensningsforskriften § 39-4, har Fylkesmannen i Oslo og Viken fattet følgende vedtak:

1. Fylkesmannen gir Hvaler kommune ny tillatelse til drift av avløpsanlegg for transport av avløpsvann.
2. Fylkesmannen trekker tilbake tillatelse datert 15.02.1995.
3. Fylkesmannen vedtar gebyr på kr. 26 200.

Tillatelse med vilkår er vedlagt dette brevet og erstatter tidligere tillatelser i sin helhet.

Vedtak om gebyr

Hvaler kommune skal betale gebyr for forurensningsmyndighetens arbeid med tillatelsen. Vi viser til varsel om vedtak om gebyr 16.01.2019. Vi varslet sats 6, som i 2018 utgjorde et gebyr på kr 26 200. Fylkesmannen har vurdert tidsbruken og kommet til at det er riktig å legge gebyret på sats 6.

Vi vedtar at forurensningsforskriften § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Faktura på kr 26 200 ettersendes fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtakene, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Oslo og Viken, jf. forvaltningsloven § 32. Dersom vi ikke etterkommer klagen vil vi sende saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. En eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter. En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute, eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

En klage på saksbehandlingsgebyret fører ikke til at betalingsfristen utsettes. Den utstedte fakturaen skal betales til forfall. Dersom klagen etterkommes vil et eventuelt overskytende beløp bli refundert. Spørsmål om betalingsvilkårene kan rettes direkte til Miljødirektoratet som utsteder av fakturaen. Fylkesmannen i Oslo og Viken kan gi nærmere opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg (e.f.)
seksjonssjef

Marte Rosnes
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for transport av avløpsvann for Hvaler kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13.03.1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16 og kapittel 14 i forurensningsforskriften. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i e-post av 29.06.2018, samt oppdaterte opplysninger fremkommet under behandling av tillatelsen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 9.

Kommunen må på forhånd avklare med Fylkesmannen i Oslo og Viken dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer, som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er under saksbehandlingen.

Virksomhetsdata

Ansvarlig enhet	Hvaler kommune
Post- og besøksadresse	Storveien 32 1680 Skjærhalden
Organisasjonsnummer	912 851 966
NACE-kode	37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2019.0141.T	0111.0034.01

Tillatelse gitt: 26.02.2019	Endringsnummer:	Sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonsleder		Marte K. Rosnes overingeniør

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innhold

1	Tillatelsens ramme.....	3
1.1	Omfang	3
1.2	Miljømål.....	3
1.3	Plikt til å redusere utslippene så langt som mulig	3
1.4	Ledningsnett i samvirke med Fredrikstad kommune og totalsystemet	3
2	Undersøkelser, utredninger og rapporteringer	4
3	Miljøriskovurdering, håndtering og beredskapsmessige tiltak mot akuttutslipp	4
3.1	Klimatilpasset risikovurdering av avløpssystemet	4
3.2	Handlingsplan for risikoreducerende tiltak.....	4
3.3	Etablering av beredskap	5
3.4	Varsling av akutt forurensning.....	5
4	Funksjonskrav til avløpssystemet	5
4.1	Krav til avløpssystemet- overordnet avløpsplan.....	5
4.2	Funksjonskrav etter vannforskriften.....	5
4.3	Drift, vedlikehold og påslipp	6
4.4	Generelt.....	6
4.5	Plan for fornyelse av avløpsnett	6
5	Utslipp fra overløp og overvann	6
5.1	Overløp	6
5.2	Overvann	7
5.3	Krav til avløpsvannet	7
6	Resipientundersøkelse og overvåking	7
7	Forurenset grunn og forurensete sedimenter	7
8	Krav til utslipp til luft.....	7
9	Krav til rapportering.....	8
9.1	Rapportering til Altinn	8
9.2	Årsrapport til Fylkesmannen.....	8
9.3	Resultater fra overvåking av resipienten	8
10	Internkontroll	8
11	Generelle vilkår.....	9
11.1	Utslippsbegrensninger og plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	9
11.2	Ansvarsforhold.....	9
11.3	Tilsyn.....	9
12	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9

1 Tillatelsens ramme

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder avløpsanlegg for transport av avløpsvann fra bebyggelse, heretter omtalt som avløpsnett, tilsvarende samlet utslipp større enn 10 000 personekvivalenter (pe) eller mer. Avløpsnett mottar ikke avløpsvann fra andre kommuner. Kommunens avløpsnett består av separate spillvannsledninger og overvannsledninger, pumpestasjoner og overføringsledning til renseanlegg.

Kommunen skal ha en oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet BOF5 etter NS 9426) som er tilknyttet avløpsnett.

Kommunen transporterer sitt avløp til Øra avløpsrenseanlegg i Fredrikstad kommune. Tillatelsen til Hvaler kommune skal derfor ses i sammenheng med utslippstillatelsen til Fredrikstad kommune og Frevar KF.

Dersom ikke annet er bestemt i denne tillatelsen plikter kommunen å drive avløpsnett i samsvar med alle relevante krav som følger av lov og forskrifter.

1.2 Miljømål

Formålet med tillatelsen er å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann. I følge forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) § 4 skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og minst god kjemisk tilstand.

Avløpsnett skal drives på en slik måte at miljømål etter vannforskriften og regional vannforvaltningsplan oppnås og tilstanden ikke forringes på grunn av avløpsnettets drift. Dette innebærer krav om tilfredsstillende oppsamling, transport til Fredrikstad kommune sitt ledningsnett til Øra avløpsrenseanlegg, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra ledningsnett. I tillegg er det satt krav til kontroll på tilførsler av overvann gjennom oversikt over inn- og utlekking.

1.3 Plikt til å redusere utslippene så langt som mulig

All forurensning fra ledningsnett, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Anlegget skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes til enhver tid og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

1.4 Ledningsnett i samvirke med Fredrikstad kommune og totalsystemet

Kommunens ledningsnett og overføringsledninger må ses i sammenheng med Fredrikstad kommunes ledningsanlegg og Øra renseanlegg. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på ledningsanlegg påvirker Fredrikstad kommune sitt avløpssystem og utslipp. Det er derfor viktig at det samarbeides tett med Fredrikstad kommune og Frevar KF.

Vi forutsetter at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i kommunen er samordnet med Frevar KF og Fredrikstad kommunes miljørisikovurdering og prioriteringer.

2 Undersøkelser, utredninger og rapporteringer

Hvaler kommune skal til enhver tid ha oppdaterte undersøkelser, utredninger og rapporter som følger av tabellen under.

Referanse	Dokument/Plan som må utarbeides
Dokumentasjon av tettbebyggelse	Oppdatert dokumentasjon over antall pe tilknyttet Fredrikstad kommunes ledningsnett som BOF ₅
Krav til klimatilpasset miljørisikovurdering med handlingsdel	Miljørisikovurdering med risikoreduserende tiltak
Beredskapsplan	Ha en oppdatert beredskapsplan
Funksjonskrav til avløpssystemet	Oppdatert overordnet avløpsplan med handlingsdel som styringsdokument
Årsrapport	Årsrapport med oversikt over utslipp
Reduksjon av fremmedvann	Plan for reduksjon av fremmedvann
Fornyelse av ledningsnett	Plan for fornyelse av ledningsnett
Resipientundersøkelse og overvåking	Program for resipientundersøkelse

3 Miljørisikovurdering, håndtering og beredskapsmessige tiltak mot akuttutslipp

3.1 Klimatilpasset risikovurdering av avløpssystemet

En klimatilpasset miljørisikovurdering skal gjennomføres.

En kritisk gjennomgang av forhold som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp skal foretas.

Risikovurderingen skal legge spesiell vekt på sårbare ledningsanlegg og utstyr, sårbare vannforekomster, områder med mulige brukerkonflikter samt klimaeffekter som følge av økt nedbørintensitet. På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå.

Risikovurderinger skal evalueres minst 1 gang pr. år og oppdateres jevnlig. Skriftlig dokumentasjon på årlig gjennomgang skal oppbevares i minst fem år og kunne fremvises på tilsyn.

3.2 Handlingsplan for risikoreduserende tiltak

En handlingsplan for risikohåndtering skal utarbeides som viser planlagt gjennomføring av risikoreduserende tiltak i tid, herunder klimatilpassingstiltak.

På bakgrunn av risikovurderingen og akseptkriterier utarbeides en handlingsplan for forebyggende tiltak som viser tiltaksprioritering, beslutninger om tiltak og planlagt gjennomføring av tiltak i tid. I planen skal det fremgå et resultatoppfølgingssystem på effekten av gjennomførte tiltak.

Miljørisikovurderingen skal ses i sammenheng med den overordnede avløpsplanen og gi innspill til denne.

3.3 Etablering av beredskap

En oppdatert beredskapsplan skal foreligge samtidig med miljørisikovurderingen. På bakgrunn av farer, hendelseskjeder og konsekvenser som er identifisert i miljørisikovurderingen oppdateres beredskapsplanen mot akutt forurensning.

Med akutte utslipp menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelser i forurensningsloven eller i utslippstillatelsen.

Beredskapen skal være dimensjonert i forhold til de aktuelle hendelser som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal dokumenteres i en beredskapsplan. En beredskapsplan skal kontinuerlig evalueres.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹. Kommunen skal deretter også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i tilfeller med utslipp av betydning.

Varslingsskjema finnes på Fylkesmannen.no/skjemabibliotek.

Kommunen skal innhente godkjenning fra Fylkesmannen i god tid før planlagte tiltak/arbeid som medfører direkte utslipp på mer enn 1000 pe i over 1 time eller en tilsvarende utslippsmengde.

Dette gjelder også for mindre utslipp dersom utslippet får betydning for kommunens overholdelse av tillatelsens krav. Tilsvarende grense gjelder også for akutte utslipp.

4 Funksjonskrav til avløpssystemet

4.1 Krav til avløpssystemet- overordnet avløpsplan

Kommunen skal ha en oppdatert overordnet avløpsplan med handlingsdel som viser avløpsmål, strategier og prioriteringer av avløpstiltak innenfor økonomiplanperioden.

Planen skal være et aktivt verktøy med årlig gjennomgang av tiltakene i handlingsdelen. Planens handlingsdel skal også vise de prioriteringer og tiltak som følger av utslippstillatelsens krav. Miljørisikovurderinger legger grunnlaget for handlingsdelen.

Kommunen skal kontinuerlig oppdatere ledningsanlegg i databaser som grunnlag for planer og prioriteringer av tiltak.

4.2 Funksjonskrav etter vannforskriften

Alle vannforekomstene i Hvaler kommune har miljømål god økologisk tilstand. I vannforekomster som ikke klarer miljømålet må det gjennomføres tiltak. Sandholmene, Skjelsbusundet, Asmalsundet og Løperen er alle beskyttede områder med særlig streng beskyttelse mot forurensningsutslipp. Vannforskriften skal vurderes når overordnet avløpsplan med handlingsdel utarbeides.

¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

4.3 Drift, vedlikehold og påslipp

Anleggene skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes til enhver tid og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

Driftsrutiner for tømning av sandfang på avløpsnett må settes målrettet ut fra forurensningsfaren og avløpsnett.

Kommunen skal ha kontroll på påslippene til det kommunale avløpsnett fra virksomheter, slik at disse ikke vanskeliggjør drift, slamkvalitet m.v.

4.4 Generelt

I følge forurensningsforskriftens § 14-5 skal avløpsnett, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

1. avløpsvannets mengde og egenskaper
2. forebygging av lekkasjer
3. begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp.

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk bærekraftig teknologi for å begrense utslipp på forurensningsutsatte områder.

4.5 Plan for fornyelse av avløpsnett

En av de viktigste utfordringene for avløpssektoren er hvordan og med hvilken takt det eksisterende ledningsnett med kummer har behov for vedlikehold og utskifting/fornyng.

Kommunen skal utarbeide et program for å utvikle en bærekraftig fornyelse av avløpsnett som viser det fremtidige behovet for fornyelse og gjennomføringen av dette. Programmet skal være et skriftlig dokument i virksomhetens internkontroll og skal være sammenhengende og oppdatert.

5 Utslipp fra overløp og overvann

5.1 Overløp

Kommunen skal ha utslippskontroll på alle overløp, med faste prosedyrer og rutiner for å kunne dokumentere utslipp fra disse. Hvert overløp skal vurderes med hensyn på viktighet og risiko og settes inn i et risikoklassifiseringssystem, jfr. kapittel 3. Med overløp menes alle faktiske utslipp av avløpsvann fra avløpsnett.

Følgende krav settes til overløpene:

Alle overløp skal overvåkes og ha installert utstyr for:

- registrering av driftstid
- avlastet mengde eller beregning med kalibrerte modeller
- varsling av feil, for eksempel fjernovervåking

Ingen overløpsutslipp skal skape estetiske påvirkninger i/ved utslippsstedet. Tiltak som holder avløpssøppel tilbake skal iverksettes for å hindre dette.

For overløpsutslipp som skyldes driftsproblemer, skal det iverksettes umiddelbart avbøtende tiltak slik at forurensningen kan begrenses mest mulig inntil feil er rettet. Alle utslipp fra denne typen overløp skal registreres som avvik og årsak samt tiltak beskrives.

I resipienter med prioritet på grunn av at de er sårbare for overløpsutslipp, skal utslippene opphøre eller reduseres ved tiltak som fordrøyning og /eller slamavskilling. Dette gjelder både de som er klassifisert som sårbare etter vannforskriften, men også sårbare vannforekomster avdekket i kommunens egen risikovurdering jf. 3.1 og 4.2.

Det vises for øvrig til beste tilgjengelig teknologi (BAT) skal installeres for å beskytte sårbare vannforekomster. (jfr. § 14-5 i forurensningsforskriften). Ved oppgradering/ utskifting av pumpestasjoner skal siktemålet være å implementere tiltak som hindrer overløpsutslipp til sårbare resipienter.

5.2 Overvann

Kommunen skal systematisk arbeide for at det ikke skjer avløpsutslipp via overvannsnettet. Systematiske undersøkelser og utbedringer av feilkoblinger, fjerning av felleskummer for spillvann og overvann m.m. skal prioriteres. Resultatene av arbeidet skal kunne dokumenteres.

5.3 Krav til avløpsvannet

Innholdet av miljøgifter skal ikke avvike vesentlig fra det som er vanlig for kommunalt avløpsvann.

6 Resipientundersøkelse og overvåking

Kommunen skal delta i et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet Glomma Sør.

Det skal bygges opp kunnskap om vannmiljøet gjennom tiltaksrettet overvåking.

Kommunen skal utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Kommunens overvåkingsprogram skjer innenfor et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet Glomma Sør.

7 Forurenset grunn og forurensete sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen, f.eks fra kjemikalielagring m.v., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Når det skal legges nye avløpsledninger, skal kommunen ha kjennskap til om ledningsnettets berører områder med forurenset grunn eller forurensete sedimenter i elv eller sjø.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, eller i noen tilfeller godkjenning fra kommunen².

8 Krav til utslipp til luft

Lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger skal ikke være til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemet og kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreducerende tiltak.

² Forskrift om begrensnings av forurensning av 01.06.2004, nr. 931, Jf. kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger), må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse ferdsel eller terrengforhold kan skape luftkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt. Dette skal være skriftlig dokumentert i internkontrollen.

9 Krav til rapportering

9.1 Rapportering til Altinn

Kommunen har rapporteringsplikt for avløpsdata gjennom www.altinn.no innen 1.mars hvert år.

9.2 Årsrapport til Fylkesmannen

Årsrapport med utslippsregnskap skal oppsummere alle viktige utslipp og hendelser. Rapport sendes Fylkesmannen innen 1. mars hvert år i forbindelse med egenkontrollrapporteringen.

Kommunen skal kunne vise god dokumentasjon av sine utslipp.

Utslipp fra overløp skal måles eller beregnes med antall m³ vannmengde og med målt eller antatt konsentrasjon 1 mg totalfosfor pr. liter som et gjennomsnitt, hvis overløpet skyldes nedbør. For øvrig skal overløpsutslipp beregnes så nøyaktig som mulig hvis det er registrert driftsstans ved pumpestasjoner o.l.

Kommunen skal kartlegge utslippene fra overvannsnettet som grunnlag for helhetlige tiltaksvurderinger. Det må påses at overvannsutslippene ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

Kommunen må inkludere alle tilfeldige og uforutsette utslipp (akutt utslipp) i utslippsregnskapet.

Kommunen skal i årsrapporten til Fylkesmannen innen 1.mars hvert år dokumentere forhold som er av betydningen for Fylkesmannens bedømmelse av om krav i utslippstillatelsen blir oppfylt.

Årsrapporten skal vedlegges rapportering til Altinn.

9.3 Resultater fra overvåking av resipienten

Kommunen plikter innen 1. mars året etter utslippsåret, å få sammenstilt resultatene fra resipientovervåkingen for foregående år, og å vurdere hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål.

Data som fremskaffes fra undersøkelser av vannlokaliteter, inklusivt sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data skal leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

10 Internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at selskapet overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

³Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 06.12.1996, nr. 1127

Det skal bl.a. kartlegges farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, jfr. tillatelsens kapittel 3. Slike vurderinger skal også inngå i planleggingen av nye anlegg.

11 Generelle vilkår

11.1 Utslippsbegrensninger og plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

Det er satt fokus på kontroll på overløpsutslipp på avløpsnett. Forebyggende tiltak for å redusere faren for akutt utslipp skal ha høy prioritering. Selv om utslippsrammene overholdes plikter kommunen å redusere utslippene så langt som mulig. Kommunen plikter å holde seg oppdatert på avløpsteknologi og benytte de miljømessige best tilgjengelige teknikker som gjelder for denne type virksomhet.

11.2 Ansvarsforhold

Kommunen er ansvarlig for at utslippsbegrensninger overholdes og at avløpsanlegget drives i samsvar med god og anerkjent praksis innen fagområdet.

Denne tillatelsen fritar ikke kommunen for innhenting av tillatelser for andre sider ved bygging og drift av avløpsanleggene, f.eks. arbeidsmiljø, brann og eksplosjonsvern.

Tillatelsen fritar ikke kommunen for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jfr. forurensningslovens § 10 annet ledd.

Kommunen har også plikt til å bidra til å redusere risikoen for at kjemikalier skader miljø og helse.

11.3 Tilsyn

Kommunen plikter å la representanter fra Fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med avløpsanleggene til enhver tid jf. forurensningsloven § 48.

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om renseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning kan ikke startes før Fylkesmannen har gitt midlertidig unntak. Søknader om unntak fra gjeldende rensekraft må derfor sendes Fylkesmannen i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.